

JUSTITISMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 16. april 2009
Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2009-792-0834
Dok.: CHE40199

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 518 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. februar 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Brian Mikkelsen

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 518 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”I forlængelse af ministerens besvarelse af REU alm. del - spørgsmål nr. 460 bedes ministeren oplyse, om uddannelsesinstitutionerne er forpligtede til at udlevere oplysningerne til PET, om der er lovhjemmel til, at uddannelsesinstitutionerne kan videregive oplysningerne til PET, og endelig redegøre for ministerens egen holdning til sagen og dens karakter.”

Svar:

1. Som det fremgår af den redegørelse fra Politiets Efterretningstjeneste, der er henvist til i besvarelsen af det nævnte spørgsmål nr. 460 fra Folketingets Retsudvalg, inddrager Politiets Efterretningstjeneste løbende oplysninger fra andre danske myndigheder og institutioner i forbindelse med tjenestens arbejde.

Som oplyst i redegørelsen gælder dette bl.a. på ikke-spredningsområdet, hvor oplysninger om studerende, der vil kunne bidrage til spredning af masseødelæggelsesvåben, selvsagt har efterretningstjenestens interesse.

Det er de pågældende myndigheder og institutioner, der på grundlag af de regler, som gælder for deres virksomhed, afgør, hvorvidt der kan videregives oplysninger til Politiets Efterretningstjeneste.

Justitsministeriet finder derfor ikke at burde udtale sig om, hvorvidt uddannelsesinstitutionerne i det konkrete tilfælde, som der henvises til i det stillede spørgsmål, har været berettiget (og forpligtet) til at udlevere de omhandlede oplysninger til Politiets Efterretningstjeneste.

2.1. Justitsministeriet kan imidlertid generelt oplyse, at det – i tilfælde, hvor retsplejelovens § 116, stk. 2, ikke har været bragt i anvendelse – vil bero på de almindelige videregivelsesregler i forvaltningslovens § 28 og persondatalovens §§ 6-8, sammenholdt med forvaltningslovens § 31, hvorvidt en offentlig uddannelsesinstitution kan (og skal) videregive personoplysninger til Politiets Efterretningstjeneste.

Det kan i den forbindelse oplyses, at spørgsmålet om berettigelsen af videregivelsen af personoplysninger vil skulle vurderes efter persondatalovens §§ 6-8, hvis der er tale om videregivelse af personoplysninger, som helt eller delvis behandles ved hjælp af edb, eller som behandles i tilknytning til et manuelt register, jf. herved persondatalovens § 1, stk. 1.

Er der derimod tale om anden form for manuel videregivelse af personoplysninger, vil det være bestemmelsen i forvaltningslovens § 28, som finder anvendelse.

Fælles for bestemmelserne i persondatalovens §§ 6-8 og forvaltningslovens § 28 er, at der stilles ganske strenge krav til forvaltningsmyndigheders udveksling af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, mens kravene til udveksling af andre personoplysninger – dvs. almindeligt fortrolige personoplysninger og ikke-fortrolige personoplysninger – er lempeligere, jf. herom nærmere i det følgende under pkt. 2.1-2.5.

2.2. Udtrykket ”oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold” omfatter bl.a. oplysninger om race, religion og etnisk baggrund, oplysninger om politiske, foreningsmæssige, seksuelle og strafbare forhold samt oplysninger om helbredsforhold og væsentlige sociale problemer, jf. herved bestemmelserne i forvaltningslovens § 28, stk. 1, og persondatalovens § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1.

Disse bestemmelser indeholder ikke en udtømmende opregning af, hvilke oplysninger der er af særlig følsom karakter, og også andre typer af oplysninger end dem, som udtrykkeligt er opregnet i bestemmelserne, vil således kunne anses for at vedrøre enkeltpersoners rent private forhold. Ved vurderingen heraf skal der lægges vægt på, om den pågældende oplysning på samme måde (som de udtrykkeligt nævnte oplysningstyper) direkte afslører særligt følsomme forhold i forbindelse med den pågældendes privatliv.

Det kan i den forbindelse bl.a. nævnes, at oplysninger om nationalitet eller navn efter Datatilsynets praksis normalt ikke anses for at være omfattet af persondatalovens § 7, selvom sådanne oplysninger undertiden kan give en mere eller mindre kraftig indikation af f.eks. etnisk baggrund eller religiøs overbevisning, jf. herved Henrik Waaben og Kristian Korfits Nielsen, Lov om behandling af personoplysninger med kommentarer, 2. udgave (2008), side 209.

Oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold vil kunne videregives til en anden forvaltningsmyndighed, hvis den person, som oplysningerne vedrører, har givet samtykke, eller hvis videregivelsen er nødvendig af hensyn til en række nærmere angivne interesser. Der kan herved nærmere henvises til bestemmelserne i henholdsvis forvaltningslovens § 28, stk. 2, og persondatalovens § 7, stk. 2-7, samt § 8, stk. 2-3.

2.3. For så vidt angår spørgsmålet om forvaltningsmyndigheders adgang til at videregive andre fortrolige oplysninger (end oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold), kan der henvises til bestemmelserne i henholdsvis forvaltningslovens § 28, stk. 3, og persondatalovens § 6.

Disse bestemmelser fastlægger det grundlæggende princip, at en forvaltningsmyndighed – uden for de tilfælde, hvor der er givet samtykke – vil kunne videregive (almindeligt) fortrolige oplysninger, hvis der er et sagligt behov herfor.

Det er i forvaltningslovens § 27 angivet, hvilke offentlige eller private interesser, der kan føre til, at en oplysning må anses for fortrolig. Efter bestemmelsen kan bl.a. hensynet til enkeltpersoners interesse i at beskytte oplysninger om personlige eller interne, herunder økonomiske forhold, begrunde, at en oplysning anses for fortrolig, jf. herved § 27, stk. 1, nr. 6.

Ved vurderingen af, om en oplysning skal anses for fortrolig, må det afgørende være, om oplysningen er af en sådan karakter, at den efter den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab. Indholdet af denne standard vil naturligvis ændre sig i kraft af en ændret opfattelse i samfundet. Der kan henvises til bl.a. Steen Rønsholdt, *Forvaltningsret*, 2. udgave (2006), side 304, Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., *Forvaltningsret*, 2. udgave (2002) side 463 og John Vogter, *Forvaltningsloven med kommentarer*, 3. udg. (2001), side 522 f og 568, hvor det anføres, at oplysninger om enkeltpersoners økonomiske forhold, arbejds-, og ansættelsesmæssige forhold, uddannelsesmæssige forhold og boligforhold normalt aldrig vil være oplysninger om rent private forhold. Sådanne oplysninger vil eventuelt være almindeligt fortrolige.

2.4. Forvaltningsloven er heller ikke til hinder for, at der mellem forvaltningsmyndigheder udveksles ikke-fortrolige personoplysninger.

I det omfang der er tale om udveksling af oplysninger, som er omfattet af persondataloven, vil den omtalte bestemmelse i persondatalovens § 6 gælde, og udveksling af sådanne oplysninger vil således (principielt) alene kunne finde sted under de betingelser, der følger af § 6, stk. 1.

Som ikke-fortrolige oplysninger anses bl.a. oplysninger om enkeltpersoner, som ikke kan nægtes udleverede efter offentlighedsloven. Endvidere

kan oplysninger, der i forvejen er offentligt tilgængelige, f.eks. fordi de fremgår af offentligt tilgængelige registre mv., f.eks. folkeregisteret, ikke i sig selv anses for at være af fortrolig karakter. Det skal dog bemærkes, at hvis sådanne oplysninger kædes sammen med andre oplysninger, som ikke er offentligt tilgængelige, vil der med hensyn til alle oplysningerne kunne blive tale om (at videregive) fortrolige oplysninger.

I øvrigt må spørgsmålet om en oplysnings følsomhed og dermed spørgsmålet om dens fortrolige karakter være afhængig af, i hvilken sammenhæng oplysningen foreligger. Mens en almindelig adresseoplysning således normalt ikke vil være fortrolig, kan den i det enkelte tilfælde blive det, f.eks. fordi den er egnet til at røbe en persons ophold på hospital, i fængsel mv.

2.5. I det omfang en forvaltningsmyndighed vurderer, at den efter persondataloven eller forvaltningsloven er berettiget til at videregive en oplysning, har myndigheden i henhold til forvaltningslovens § 31 også pligt til på begæring af en anden forvaltningsmyndighed at videregive oplysningen, hvis den er af betydning for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, som myndigheden skal træffe. Dette gælder dog ikke, hvis videregivelsen påfører myndigheden et merarbejde, der væsentligt overstiger den interesse, den anden myndighed har i at få oplysningerne.

2.6. Om rækkevidden af de nævnte bestemmelser i persondatalovens §§ 6-8 samt forvaltningslovens § 28 og § 31 kan der i øvrigt henvises til bl.a. John Vogter, Forvaltningsloven med kommentarer, 3. udg. (2001), side 556 ff. og side 606 ff., Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002) side 461 ff. samt Henrik Waaben og Kristian Korfits Nielsen, Lov om behandling af personoplysninger med kommentarer, 2. udgave (2008), side 156 ff.

3. Som det er fremgået ovenfor under pkt. 2, vil spørgsmålet om, hvorvidt en forvaltningsmyndighed er berettiget (og dermed forpligtet) til at videregive personoplysninger til en anden forvaltningsmyndighed, bero på en konkret vurdering af, om betingelserne i persondatalovens §§ 6-8 – eller, hvis der er tale om manuel videregivelse, om betingelserne i forvaltningslovens § 28 – er opfyldt i det enkelte tilfælde.

I den forbindelse vil der som nævnt skulle lægges vægt på karakteren af de pågældende personoplysninger, som der er tale om at videregive.

Som anført ovenfor under pkt. 2.1 anses oplysninger om nationalitet eller navn efter Datatilsynets praksis normalt ikke for at være omfattet af persondatalovens § 7, selvom sådanne oplysninger undertiden kan give en mere eller mindre kraftig indikation af f.eks. etnisk baggrund eller religiøs overbevisning. Oplysninger om enkeltpersoners nationalitet eller navn kan heller ikke antages at være omfattet af bestemmelsen i persondatalovens § 8, og sådanne oplysninger vil således efter Justitsministeriets opfattelse normalt ikke være særligt følsomme personoplysninger i persondatalovens forstand.

Det anførte må efter Justitsministeriets opfattelse antages tilsvarende at gælde i forhold til manuel videregivelse af personoplysninger, der som nævnt er reguleret i forvaltningslovens § 28.

For så vidt angår oplysninger om uddannelsesmæssige forhold, vil disse – som nævnt ovenfor under pkt. 2.2 – normalt aldrig være oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold. Sådanne oplysninger vil imidlertid efter omstændighederne kunne være (almindeligt) fortrolige.

Om oplysninger om navn og statsborgerskab samt uddannelsesmæssige forhold må anses for fortrolige oplysninger, må efter Justitsministeriets opfattelse i øvrigt bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. I denne vurdering må bl.a. indgå, i hvilken sammenhæng oplysningerne foreligger. Det bemærkes i den forbindelse, at den omstændighed, at der er tale om videregivelse af personoplysninger til Politiets Efterretnings-tjeneste, ikke i sig selv vil betyde, at oplysningerne får karakter af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller i øvrigt om fortrolige forhold om enkeltpersoner.

Det er som nævnt ovenfor under pkt. 1 den myndighed, som er i besiddelse af de pågældende oplysninger, der – ud fra de nævnte bestemmelser i forvaltningsloven og persondataloven – afgør, om oplysningerne kan (og skal) videregives til Politiets Efterretningstjeneste.

Der kan i øvrigt henvises til det, som er anført i Justitsministeriets besvarelse af det nævnte spørgsmål nr. 460 fra Folketingets Retsudvalg. Endvidere kan der henvises til Justitsministeriets samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 538 fra Folketingets Retsudvalg.